

Satversmes tiesa ierosina lietu par servitūtu nodibināšanu

Satversmes tiesas 1. kolēģija vakar, 12. jūnijā, ir ierosinājusi lietu „Par Civillikuma 1231. panta 2. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam”.

Satversmes 105. pants noteic: „Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību.”

Apstrīdētā norma – Civillikuma 1231. panta 2. punkts noteic, ka servitūtu citastarp nodibina ar tiesas spriedumu. Servitūts ir īpašuma tiesību ierobežojums par labu citai personai vai nekustamajam īpašumam.

Lieta ir ierosināta pēc Ilmāra Zandberga konstitucionālas sūdzības. Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka 1995. gadā viņam ir atjaunotas īpašuma tiesības uz „Baložu” mājas zemi, taču 1997. gadā kaimiņos esošajā īpašumā tika ierīkota Spīķu hidroelektrostacija un tika applūdināti vairāki hektāri Zandbergam piederošas zemes. Satversmes tiesa savā spriedumā lietā Nr. 2005-10-03 atzina, ka Vārmes pagasta padome, nosakot pagasta teritorijas plānojumā applūdinātās „Baložu” mājas zemes atļauto izmantošanu ir rīkojusies ultra vires, tas ir, pārkāpjot savas kompetences robežas.

Vienlaicīgi turpinājusies civiltiesiskā tiesvedība starp Ilmāru Zandbergu un Spīķu hidroelektrostācijas īpašnieku. Ilgstošas tiesvedības rezultātā Kurzemes apgabaltiesa nolēma nodibināt servitūtu par labu Spīķu HES, pieļaujot Ilmāram Zandbergam piederošās zemes applūdināšanu. Augstākās tiesas Senāts Kurzemes apgabaltiesas spriedumu atstāja spēkā.

Konstitucionālās sūdzības iesniedzējs uzskata, ka tiesa, nodibinot servitūtu, esot pārkāpusi savas pilnvaras un darbojusies kā likumdevējs. Tiesa, pēc pieteikuma iesniedzēja uzskata, nodibinot tādu servitūta veidu, kas neesot paredzēts likumā, esot pārkāpusi Satversmes 105. pantā noteikto, ka īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.

Saeima ir uzaicināta līdz 2008. gada 1. augustam iesniegt atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Satversmes tiesa
tiesa@satv.tiesa.gov.lv
67210274